

Sygn. akt III APz 2/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
	SSA Urszula Iwanowska SSA Beata Górska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. F.

przeciwko (...) z siedzibą w W.

o zapłatę zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 grudnia 2015 r. sygn. akt VI P 21/13

postanawia:

oddalić zażalenie

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Beata Górska

Sygn. akt III APz 2/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (pkt I) oraz sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie XII Wydziałowi Pracy, jako sądowi właściwemu rzeczowo i miejscowo (pkt II).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że postanowienie Sądu Apelacyjnego z 30 lipca 2015 r., którym oddalono zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego z 22 kwietnia 2015 r. w przedmiocie odmowy przyznania powódce prawa pomocy prawnej z urzędu, nie może być zaskarżone zażaleniem do Sądu Najwyższego, w związku z czym przyznanie powódce pełnomocnika z urzędu celem wywiedzenia skargi kasacyjnej jest bezprzedmiotowe. Wniosek powódki o przyznanie pełnomocnika należało zatem oddalić.

W dalszej kolejności Sąd I instancji wskazał, że z akt osobowych powódki i składanych pism wynika, że była ona zatrudniona w (...) z siedzibą w W. i tam wykonywała obowiązki pracownicze. Podmiot ten jest zatem stroną

postępowania w sprawie. Nadto Sądowi z urzędu jest wiadomym, że powódka nigdy nie pracowała na rzecz Oddziału Terenowego (...) w S.. Mając na uwadze treść art. 461 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, że jedynym właściwym miejscowo sądem do rozpoznania sprawy jest sąd właściwy dla siedziby zakładu pracy, w którym powódka pracowała i od którego domaga się zgłoszonych w niniejszym postępowaniu roszczeń. W ocenie Sądu I instancji za przekazaniem sprawy do sądu w Warszawie przemawiają dodatkowo zasady ekonomiki procesowej, gdyż dojazdy do sądu w Szczecinie wiążą się dla powódki z dolegliwościami natury zarówno faktycznej, jak i finansowej. Ponadto postępowanie koncentrować się będzie wokół dowodów, które łatwiej i szybciej będzie mógł przeprowadzić sąd w Warszawie. Większość z powołanych świadków ma miejsce zamieszkania w W., albo w okolicach W., we wniosku dowodowym powódka wносиła o ich przesłuchanie w miejscu zamieszkania. Tak argumentując Sąd Okręgowy przekazał sprawę do rozpoznania, z uwagi na wartość przedmiotu sporu (420000 zł), Sądowi Okręgowemu w Warszawie. Nadto jednoznacznie strona pozwana została oznaczona dopiero w piśmie powódki z 6 listopada 2015 r. i dopiero wtedy można było przekazać sprawę do właściwego sądu.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wniosła E. F.. W zażaleniu wskazała, że jej stan zdrowia oraz brak wiedzy z zakresu prawa, jak też brak środków finansowych na pełnomocnika z wyboru uniemożliwia jej sporządzenie uzasadnienia zażalenia, w związku z czym wnosi o zakreślenie terminu do jego sporządzenia do końca marca 2016 r. Powódka w treści zażalenia złożyła ponowny wniosek o przyznanie pomocy prawnej z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 20 lipca 2015 r. oraz w celu sporządzenia takiej skargi na zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego. Postanowienie Sądu Apelacyjnego zostało jej doręczone bez uzasadnienia, w związku z czym wniosła o jego doręczenie wraz z uzasadnieniem. Zdaniem skarżącej odmowa przyznania jej pomocy prawnej może ograniczyć, a nawet uniemożliwić dostęp do sądu, co narusza art. 6 (1) Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

W piśmie z 30 stycznia 2016 r. powódka wyjaśniła, że ze względu na brak wiedzy prawniczej nie może skutecznie wykonać zobowiązania Sądu z 20 stycznia 2016 r., wzywającego ją do uzupełnienia braków formalnych zażalenia. Powódka podkreśliła, że złożyła pozew do Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego i dotychczas nie otrzymała postanowienia o przekazaniu pozwu do Wydziału Pracy Sądu Okręgowego w Szczecinie i w ten sposób została pozbawiona prawa do zajęcia stanowiska w tej kwestii i zaskarżenia tego postanowienia.

Powódka ponownie wniosła o przyznanie adwokata w celu napisania skargi kasacyjnej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 30 lipca 2015 r.

W jej ocenie dotychczasowy sposób procedowania w sprawie wskazuje, iż Sąd zmierza do pozbawienia jej prawa do rzetelnego procesu i oddalenia pozwu, wykorzystując w tym celu jej stan zdrowia, brak wiedzy prawnej oraz brak środków finansowych do zatrudnienia adwokata z wyboru.

Nadto podkreśliła, że odmowa przyznania pomocy prawnej z urzędu oraz odmowa zwolnienia kosztów postępowania w całości ogranicza jej prawa do rzetelnego procesu oraz może uniemożliwić dostęp do sądu, co narusza art. 6 (1) Konwencji praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zaskarżone rozstrzygnięcie odpowiada prawu i brak jest podstaw do jego zmiany. Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji oraz ocenę prawną przedstawioną w zaskarżonym postanowieniu.

Przede wszystkim należy wskazać, że mimo wezwania powódki do uzupełniania braków formalnych zażalenia poprzez związane przedstawienie zarzutów, ich uzasadnienie oraz zamieszczenie wniosku o zmianę lub uchylenie postanowienia z zaznaczeniem zakresu żądanej zmiany lub uchylenia, powódka, wskazując na brak wiedzy prawniczej, stan zdrowia i brak środków na ustanowienie pełnomocnika, nie wykonała tego zobowiązania. Wskazała jedynie ogólnie na uchybienia, jakich jej zdaniem dopuścił się Sąd Okręgowy przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia.

W pierwszej kolejności zatem należało wskazać, że brak było podstaw do uwzględnienia wniosku powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi kasacyjnej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 30 lipca 2015 r. Trafnie Sąd Okręgowy wskazał, że nie jest przewidziana możliwość wniesienia tego środka zaskarżenia na postanowienie oddalające zażalenie na postanowienie w przedmiocie odmowy przyznania powódce prawa pomocy. Katalog sytuacji, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji został ściśle wymieniony w art. 394¹ k.p.c. Z treści tego przepisu wynika, że zażalenie do Sądu Najwyższego nie przysługuje na postanowienia sądu drugiej instancji rozstrzygające kwestie incydentalne, a do takiej kategorii postanowień należy zaliczyć te w przedmiocie oddalenia zażalenia na odmowę przyznania pełnomocnika z urzędu. W przeciwnym razie prowadziłyby to do sytuacji, w której Sąd Najwyższy byłby kolejną, trzecią instancją przy rozpoznawaniu danej kwestii.

Jednocześnie w piśmie z 30 stycznia 2016 r. powódka wskazywała, że nie otrzymała odpowiedzi na wniosek zawarty w piśmie z 9 stycznia 2016 r. o przyznanie adwokata w celu napisania skargi kasacyjnej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 30 lipca 2015 r. Wskazała w tym miejscu należy, że postanowieniem z 26 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 117² § 2 k.p.c. odrzucił ponowny wniosek powódki o ustanowienie pełnomocnika z urzędu oparty na tych samych okolicznościach.

Niezależnie od tego, że brak jest możliwości wniesienia środka odwoławczego do Sądu Najwyższego od wymienionego postanowienia, należy wskazać, że powódka również nie spełnia przesłanek, które pozwalają na przyznanie jej pomocy prawnej i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W orzecznictwie przyjmuje się, że udział zawodowego pełnomocnika w sprawie jest potrzebny wtedy, gdy stroną wnoszącą o jego ustanowienie jest osoba nieporadna, mająca trudności z samodzielnym podejmowaniem decyzji procesowych, czy też w sytuacji, gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym. Z akt sprawy i pism kierowanych do sądu okręgowego wynika, że powódka radzi sobie dobrze z formułowaniem wniosków, pism oraz potrafi przedstawić swoje stanowisko w sprawie. Sąd Apelacyjny miał na uwadze i to, że we wnioskach o ustanowienie pełnomocnika z urzędu powódka wskazuje także na osoby, które miałyby zostać ustanowione pełnomocnikami w jej sprawie, co może sugerować, że powódka korzysta z pomocy wskazywanych przez siebie profesjonalnych pełnomocników przy formułowaniu pism procesowych i wniosków. Nadto zwrócić uwagę należy, że powódka została zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych. Miesięcznie osiąga dochody wynoszące około 3900 zł, co pozwala jej na ustanowienie pełnomocnika z wyboru. Samo wskazywanie na istnienie zobowiązań oraz zadłużeń nie jest wystarczające do tego, by uznać, że stan środków finansowych nie pozwala na poniesienie kosztów związanych ze skorzystaniem z pomocy profesjonalnego pełnomocnika z wyboru. Powódka decydując się na wytoczenie kolejnej już sprawy przeciwko (...) winna liczyć się z koniecznością ponoszenia wydatków związanych z dochodzeniem swoich roszczeń i zgromadzić na ten cel stosowne środki. Nadto E. F. jest osobą wykształconą, pracowała przed długi czas na stanowiskach kierowniczych, a więc posiada wystarczającą wiedzę oraz możliwości do tego, aby samodzielnie bronić swoich interesów i aktywnie uczestniczyć w sprawie, co zresztą czyni.

Sąd Apelacyjny uważa także, że zarzuty dotyczące przekazania pozwu z Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego w Szczecinie do Wydziału Pracy Sądu Okręgowego w Szczecinie nie zasługują na uwzględnienie. Powódka nie kwestionowała bowiem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego zawartego w zaskarżonym postanowieniu o przekazaniu sprawy do Sądu Okręgowego w Warszawie.

Zarządzenie o przekazaniu sprawy wydane zostało 20 listopada 2013 r. po przeprowadzeniu posiedzenia, na którym Przewodnicząca stwierdziła, że w ojej ocenie niniejsza sprawa jest sprawą z zakresu prawa pracy. Takie stanowisko prezentował także pozwany. Sama powódka wskazywała, że opisywane przez powódkę w pozwie działania pozwanego prowadziły do naruszenia jej przywilejów pracowniczych. Nie ma zatem wątpliwości, że niniejsza sprawa należy do spraw z zakresu prawa pracy. W związku z czym jedyną kwestią, która ewentualnie wymagała rozważenia było to, czy przekazanie sprawy pomiędzy wydziałem cywilnym a wydziałem pracy w tym samym sądzie, wymagało sporządzenia postanowienia o przekazaniu pozwu oraz czy istniała możliwość zaskarżenia takiego postanowienia. Czynność przekazania sprawy pomiędzy wydziałami w tym samym sądzie jest czynnością mającą charakter organizacyjno-administracyjny i w uwzględnieniu sposobu oraz techniki funkcjonowania sądu powinna być podjęta w formie zarządzenia. Nawet jeśli formą przekazania sprawy byłoby postanowienie, to nie zmieniłoby to charakteru samej

czynności przekazania i w dalszym ciągu stanowiłoby czynność organizacyjno – administracyjną. Bez względu jednak na formę orzeczenia nie podlega ono zaskarżeniu w drodze zażalenia, albowiem żaden przepis kodeksu postępowania cywilnego nie przewiduje od takich decyzji środka odwoławczego.

Także postanowienie o przekazaniu sprawy jest prawidłowe, bowiem zgodnie z art. 461 § 1 k.p.c., powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy (według właściwości przemiennej). Sąd Apelacyjny w całości podziela argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w części dotyczącej przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie. Z akt osobowych powódki wynika, że powódka pracowała w (...) w W. w różnych komórkach organizacyjnych. Przez cały okres zatrudnienia w (...) powódka nie była skierowana do pracy w Oddziale w S.. W związku z czym brak było podstaw do wytoczenia powództwa przed Sądem w Szczecinie. Biorąc pod uwagę właściwość ogólną pozwanego, sądem właściwym jest sąd w Warszawie, podobnie sąd ten będzie właściwy przy uwzględnieniu miejsca wykonywania pracy i miejsce, w którym zakład pracy się znajduje. W sprawach z zakresu prawa pracy właściwość miejscowa sądu została uregulowana w sposób wyczerpujący w omawianym przepisie, który wyłącza każdą właściwość ustalaną zgodnie z przepisami o postępowaniu zwykłym.

W związku z tym, że skarżąca nie kwestionowała tej okoliczności, brak jest konieczności szczegółowego przytaczania dalszej argumentacji w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. art. 397 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. oddalił zażalenie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Beata Górka